

Maa- ja metsätalousministeriö
Jaana Husu-Kallio, Tero Tolonen, Marita Aalto

18.11.2014

Evira
Matti Aho, Beata Meinander, Tiina O'Toole, Merja Manninen

LUOMUELÄINTEN SELEENINPUUTE VAARANTAA ELÄINTEN HYVINVOINNIN. ASIA VAATII NOPEAA RATKAISUA!

Luomukarjoista (122 Valion sopimustilaa) analysoidut maidon seleenipitoisuudet (liite) sekä yksittäisten tilojen eläinten verianalyysit vahvistavat, että Suomessa luomueläimet kärsivät seleenin puutteesta. Analyysin perusteena oli useilla luomukarjatililla kuluvan vuoden aikana havaitut seleenin puutteeseen viittaavat oireet.

Seleeninpuute heikentää eläinten hyvinvointia, lisää eläinten lääkintää, heikentää tuotostasoa sekä aiheuttaa lisäkustannuksia ja tappiota luomukotieläintuottajille. Seleeni on välttämätön hivenaine myös ihmisille. Kotimaisen luomuruuan parhaina seleenilähteinä on pidetty luomumaitoa ja -lihaa, koska luomueläimille annetaan seleeniä. Analyysien perusteella luomumaidon ja oletettavasti myös luomulihan seleenipitoisuus on matala, mikä aiheuttaa seleenivajausta luomuruokaa suosiville kuluttajille. Seleeninpuutteesta aiheutuvat eläinten hyvinvointiongelmien lisäksi vaarantavat luomutuotannon imagon.

Eläimet pystyvät käyttämään orgaanisessa muodossa olevaa seleeniä paremmin kuin mineraaliseleeniä. Tutkimusten mukaan orgaaninen seleeni nostaa lehmien veren ja maidon seleenipitoisuutta selvästi tehokkaammin kuin mineraaliseleeni (Malbe et al. 1994, Pehrson et al. 1999, Weiss & Hogan 2005). Suomessa orgaanisen seleenin käyttö on kielletty vuoden 2014 alusta alkaen, koska Euroopan komissio ei ole hyväksynyt orgaanista seleeniä käytettäväksi luomutuotannossa.

Luomualan kannalta tilanne on ristiriitainen. Eläinten hyvinvointia korostava EU:n luomuasetus ja sen tiukka tulkinta ylläpitävät tilannetta, jossa luomutuottajat eivät voi käyttää tutkimuksen osoittamia parhaita keinoja turvata eläinten ravitsemus ja hyvinvointi. Luomumaitotilojen keskimääräiset seleenimittaukset osoittavat, että seleeninpuute ei ole yksittäinen ongelma, jota voitaisiin hoitaa pistoksin. Seleeniköyhässä Suomessa ei enää voida odottaa EU:n käsittelyä orgaanisen seleenin sallimiseksi, vaan sen käyttö tulee poikkeusmenettelyllä sallia luomutiloilla välittömästi. Seleenivalmisteiden käyttöä luomutiloilla seleenin puutteen korjaamiseksi ei myöskään tule laskea lääkintäkerraksi.

Esitämme, että maa- ja metsätalousministeriö ja Evira ryhtyvät välittömästi toimenpiteisiin, jotta säädökset sallivat luomutiloilla kotieläinten asiallisen hoidon ja eläinsuojelulain mukaisen ruokinnan.

Pro Luomu/ Luomumaidon arvoketjuryhmä